

Det tjener statsministeren til ære at anlægge en betragtning, som fuldt ud lever op de gældende internationale retsregler om folkenes selvbestemmelsesret. Det er en ny tone i rigsfællesskabet, som vi alle skal være glade for.

Men når det er sagt, må vi også kunne forstå, at det er på tide, at Grønlands landsstyre som minimum får fuld indsigt i de udenrigs- og sikkerhedspolitiske aftaler, der gælder for Grønland og den grønlandske befolkning. Her tænker jeg især på forsvarsaftalen fra 1951 mellem USA og Danmark om forsvaret af Grønland, som i parentes bemærket aldrig er oversat til grønlandsk, og på den hemmelige tillægsaftale, som de to parter indgik i 1968. Regeringen kunne passende demonstrere en ny stil ved at give landsstyret indsigt i aftalen af 1968.

Hvad angår den seneste af de efterhånden velkendte Thulesager, missilforsvarsplanerne, gav statsministerens parti under valgkampen sin uforbeholdne tilslutning til opgradering af radaren i Thule. Den netop afgående regering har på sin side lovet Grønlands landsstyre ikke at tage en beslutning, før man har modtaget en formel henvendelse fra USA, og før man er kommet overens med Grønlands landsstyre. Vi vil på det kraftigste opfordre den nye regering til at realisere den afgående regerings løfte til Grønland.

Med hensyn til regeringens hensigt om at skære 1,5 mia. kr. i ulandsbistanden vil jeg gerne have at vide, om de bebudede besparelser også vil omfatte den del, som ydes som støtte til det arktiske miljøsamarbejde, hvor de danske bidrag bl.a. sikrer, at de oprindelige folk i de arktiske områder kan deltage i dette arbejde. Jeg håber selvfølgelig, at Danmark også generelt opretholder sit store engagement i det internationale miljøsamarbejde.

Kl. 16.05

Vi har i Grønland fulgt meget tæt med i den danske valgkamp. Det er interessant at bemærke, hvor forskellige vore temaer og prioriteringer har været og stadig er. Temaerne i den grønlandske valgkamp drejede sig bl.a. om ejendomsretten til jorden og undergrunden.

En politisk løsning af det grønlandske krav om anerkendelse af ejendomsretten til landet og dets ressourcer er efter mine begreber stærkt påkrævet, både hvad angår det fremtidige Grønlands evne til og mulighed for at opnå økonomisk selvbårenhed, og – hvad der ikke er mindre væsentligt – hvad angår den store psykolo-

giske faktor, at man kan sige, at man faktisk har retten til det land, man bor i.

Som bekendt har Danmark bl.a. tilsluttet sig FN's konvention om borgerlige og politiske rettigheder, der tilsiger, at alle folk til deres egne formål frit kan disponere over deres naturgivne rigdomskilder og ressourcer, og at et folk aldrig må berøves sine eksistensmuligheder.

Afslutningsvis vil jeg gerne understrege, at det centrale i vores budskab er, at den udvikling, der er sat i gang både i Grønland og på Færøerne, både er nødvendig og naturlig. Det er ikke nogen fiks idé opfundet til en valgkamp eller for at genere den danske regering eller danskerne for den sags skyld. Det er en dagsorden, der er sat af den danske grønlandske befolkning, og den dagsorden forsvinder ikke, bare fordi man kigger den anden vej eller på anden måde prøver at ignorere den.

Vi har konstateret, at der i Danmark er en meget begrænset viden om de faktiske forhold i Grønland, og at der i visse kredse er stor skepsis omkring de ønsker og krav, vi fremsætter. Derfor vil det være vores fornemste opgave at skabe forståelse for, at demokratiseringsprocessen, som i sidste ende skal resultere i, at der er tre ligeværdige folk, som konstruktivt og respektfuldt samarbejder for fælles bedste, er et stort projekt, som vi skal være fælles om. Dette skal samtidig være en appel om at igangsætte en proces, hvor vi i dialog kan udvikle et nyt fællesskab, som matcher det nye millennium.

Jeg skal til slut sige, at jeg er meget bæret over den velvilje, vi har mødt hos alle her i Tinget. Jeg vil også sige tak for den positive modtagelse, som den nordatlantiske gruppe har fået her på Christiansborg. Vi kan opnå mange ting sammen, men det forudsætter, at hver enkelt siger til sig selv, at du og jeg er med i noget, som er større end os selv tilsammen.

Jeg sætter mit mandat ind på at være med til noget, der i bedste fald kan gå hen og blive et projekt af international karakter, og noget, som vi vil kunne være stolte af. Qujanaq.

Tredje næstformand (Kaj Ikast):

Næste taler er hr. Lars-Emil Johansen.

Velkommen igen.

Lars-Emil Johansen (SIU):

Tak. Efter at have været uden for Folketinget i over 20 år er det dejligt, men også en lille smule underligt igen at stå her på denne talerstol re-